

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชีวิตและสังคมไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงรอบด้าน ทั้งทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา สังคมในยุคปัจจุบันจึงเป็นสังคมที่เจริญทั้งทางวัตถุและความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นยุคของข้อมูลและข่าวสารมนุษย์ที่จะอยู่ในสังคมสมัยใหม่จึงต้องเป็นคนที่ก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ ความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

การศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาคน เพราะถือว่าคนสามารถจะพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ได้โดยอาศัยความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวเองจากการศึกษาอบรมเป็นเครื่องนำทางเพื่อช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนจึงต้องเฝ้าต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม ดังที่หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่มุ่งวางรากฐานการศึกษาให้มั่นคง มุ่งที่จะปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในทุกด้าน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม การดำเนินชีวิตให้เหมาะสมในสังคม การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสามารถที่จะประกอบอาชีพตามควรแก่วัย ตลอดจนสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งยังมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เยาวชน จึงได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรเป็น 4 หมวด คือ คุณสมบัติที่ต่อการเน้น 7 ประการ ความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต 11 ประการ ชีวิตที่สงบสุข 6 ประการ และสมาชิกที่ดีของชุมชน 7 ประการ ในอันที่จะพัฒนาเยาวชนให้สามารถอยู่ในสังคม (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ(2524 : 13 - 15) โดยได้รวบรวมเอาประสบการณ์ชีวิต ความต้องการ ความจำเป็นของมนุษย์และสังคม มาประกอบเป็นบทเรียน เป็นกิจกรรม

เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของคนที่ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่าง
เป็นสุข เป็นคนที่ที่สังคม และประเทศชาติต้องการ

คนดีในความหมายของ คาร์ล โรเจอร์ (Carl R. Rogers)
หมายถึง คนที่สามารถทำอะไรก็ได้เต็มประสิทธิภาพ เพียงพร้อมใน 3 ลักษณะคือ
ต้องพร้อมที่จะรับประสบการณ์ทุกด้าน มีชีวิตอยู่อย่างอิสระเสรี และเชื่อตัวเองเสมอ
ซึ่งคนดีลักษณะนี้จะสามารถเผชิญกับความรู้สึกรู้สึกของคนได้ทุกชนิดและเชื่อว่าตัวเองคือผู้
บันดาลให้ตนเป็นคนที่ดีตนเป็นอยู่ (วัชร ฐะคำ 2524 : 15)

โคมบส์ และสไนก์ (Combs and Snigg) มองคนดีในลักษณะของ
คนที่มีบุคลิกภาพที่พอดี สามารถจัดการกับชีวิตของตนได้ทุกด้าน มองเห็นตนในทางที่
ดี ซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและสร้างให้ตนเป็นคนดีขึ้นเรื่อง ๆ จนกระทั่ง
มีบุคลิกภาพที่พอดี (วัชร ฐะคำ เล่มเดียวกัน : 16-21)

สุชา จันทน์เอม (2527 : 220) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่สังคม
ต้องการไว้ 13 ลักษณะด้วยกัน และลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ เป็นบุคคลที่มี
ความเชื่อมั่นในตนเอง

ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามจุดมุ่งหมายในหลักสูตร
และเพื่อให้เด็กเป็นคนดีที่สังคมต้องการนั้น จึงต้องเป็นการศึกษาที่สามารถสนองความ
ต้องการและความจำเป็นที่แท้จริงของบุคคลและสังคมได้ ทั้งในแง่ของการแก้ไขปัญหา
รับด่วนเฉพาะ หน้า ในแง่ของการวางพื้นฐานและทิศทางของการพัฒนาทรัพยากร
สำหรับอนาคต ปัญหาที่รับด่วนเฉพาะหน้านั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ปัญหาความยากจน
ปัญหาความไม่เสมอภาคทางโอกาส และมาตรฐานการศึกษา ปัญหาการขาดคุณธรรม
จริยธรรม และจิตสำนึกต่อส่วนรวม รวมทั้งปัญหาการขาดความเชื่อมั่นในตนเองและ
สภาพแวดล้อม (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2526 : 11) การจัดการศึกษาที่
สำคัญที่สุดสำหรับภาวะการณ์ปัจจุบันก็คือ การเสริมสร้างให้บุคคลมีคุณลักษณะที่เอื้อ
อำนวยต่อการพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างมั่นคงถาวร ได้แก่การมีค่านิยมที่เชื่อมั่น
ในความสามารถ และความพยายามของตนเอง มีความต้องการพึ่งพาช่วยเหลือตนเอง

ให้ได้มากที่สุด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มุ่งทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ เป็นลักษณะของความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งควรปลูกฝังและพัฒนาให้มีขึ้นในตัวบุคคล

สวานา พรพัทฒกุล (2527 : 17) ได้กล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเองว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ดังนั้นจึงควรปลูกฝังให้มีขึ้นตั้งแต่เด็กและส่งเสริมให้พัฒนาอยู่เสมอ จากงานวิจัยพบว่า การมีความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กนั้น เป็นบุคลิกลักษณะหนึ่งของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิด หรือ มโนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง เช่นเดียวกับโรเจอร์ และมาสโลว์ (อ้างถึงใน ประดิษฐ์ อุปรมัย, 2524 : 37-38) ที่เห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กนั้นเกิดจากความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองของเด็ก และเห็นว่าการรับรู้เกี่ยวกับตนเองของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เด็กได้รับ ถ้าเด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีมีคุณค่า ก็จะทำให้เขาเป็นที่ยอมรับของคนอื่น เด็กจะเกิดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี และจะเป็นผลทำให้เด็กแสดงลักษณะพฤติกรรมที่เรียกได้ว่าเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง

อีริกสัน (Erikson) เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก และประสบการณ์ที่ได้รับในวัยเด็ก ตั้งแต่การปฏิบัติตนของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กตามลำดับขั้นพัฒนาการว่า มีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กทั้งสิ้น (อ้างถึงใน ประดิษฐ์ อุปรมัย, เรื่องเดียวกัน : 37)

จากแนวคิดของนักจิตวิทยาตั้งกล่าวจะเห็นว่า การมีความเชื่อมั่นในตนเองนั้นเด็กควรได้รับการปลูกฝังและสะสมมาตั้งแต่เด็ก เพราะจะทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกลักษณะดี มองโลกในแง่ดี มีความรู้สึกปลอดภัย กล้า แสดงออกในทางที่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และสามารถประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (สุชา จันทน์เอม 2510 : 147) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สโตรทเธอร์, แจ็ค และเพจ (Strother, Jack and Page. Citing Breckenridge 1955 : 294) อ้างถึงใน มานิดา ทองทวี (2526 : 7) ที่ว่าลักษณะของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง

มีความรับผิดชอบ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

นอกจากนี้เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นเด็กที่กล้าที่จะติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นก่อน ช่วยให้เด็กมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น เด็กจะมีความคิดกว้าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจครั้งแรกจะเป็นบทเรียนในการตัดสินใจครั้งต่อ ๆ ไป ทำให้เด็กประสบความสำเร็จในชีวิต ผลงานวิจัยของโบว์แมนและแมททิว (Bowman & Mathews 1960) และผลงานวิจัยของ แมกซ์เวลล์ (Maxwell 1960) อ้างถึงใน ประคินันท์ อุปรมัย (เรื่องเดียวกัน : 39) สรุปผลตรงกันว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน คือการที่เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นลักษณะของความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาเพราะมีความสำคัญ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการเป็นผู้เป็นพื้นฐานของการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พ่อแม่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้แล้วครูและเพื่อนตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนก็เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งเช่นกัน ครูจะต้องสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ยอมรับในความสามารถของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่ โดยการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนให้มีบรรยากาศที่จะส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออก มีความคิดอิสระ รู้จักที่จะให้ความร่วมมือและเรียนรู้วิธีการตัดสินใจ โดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่นนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ที่เน้นในเรื่องของพฤติกรรมมนุษย์ที่มีต่อกันและกัน ลักษณะการรวมกลุ่ม การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ตลอดจนความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันสามารถอยู่และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทิตินา แชมมณี 2522 : 18)

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์จะช่วยพัฒนาคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ไปพร้อม ๆ กัน การได้มีส่วนร่วม

และลงมือกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการทำงานร่วมกัน จะทำให้บุคคลเข้าใจตนเอง สามารถประเมิน ปรับปรุง บุคลิก และพฤติกรรม ตลอดจนเสริมสร้างแนวคิดและค่านิยมของตนให้เหมาะสม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต ส่งเสริมการคิดค้นและการประดิษฐ์ สิ่งใหม่ ๆ ขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์จะช่วยฝึกทักษะที่จำเป็นบาง ประการ อันได้แก่ ทักษะทางสังคม (Social Skill) ทักษะในการค้นคว้า (Study Skill) ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) และทักษะในการทำงานกลุ่ม (Group Work Skill) (สุริน คล้ายรามัญ 2528 : 25-26) ซึ่ง ทักษะดังกล่าวจะช่วยทำให้สามารถอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น สามารถค้นคว้าหาความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ ตลอดจนแก้ปัญหา เฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

เดชา นุ่นพันธ์ (2525 : 42-43) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ความภูมิใจในตนเอง และทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าคะแนนจากการสอบวัด ตัวแปรทั้งสามของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ นิตยา เชียงทอง (2526 : 40-42) ที่ได้ศึกษา ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการยอมรับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีการยอมรับตนเองสูงกว่านักเรียนในกลุ่ม ควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งทั้งความ ภูมิใจในตนเองและการยอมรับตนเองนั้นมีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องจากกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีคุณค่าดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มาพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะเด็กในวัยนี้อยู่ในช่วงของการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ชอบการรวมกลุ่มและต้องการ เป็นสมาชิกของกลุ่ม (สุรางค์ จันท์เอม 2525 : 43) จึงนับว่าเหมาะสมที่จะใช้

กิจกรรมกลุ่มเป็นสื่อช่วยให้เกิดการพัฒนามาความเชื่อมั่นในตนเอง และเนื่องจากมีผลงานวิจัยที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนกล่าวคือ งานวิจัยของ ชูตินันท์ บุญจำ (2517: 119) ที่ศึกษาผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงนั้นไม่แน่นอนว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ ก็ยังไม่แน่นอนว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเพิ่มเติมว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ที่ได้รับการพัฒนามาความเชื่อมั่นในตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จะมีพัฒนาการของความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนามาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
 - 1.2 ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
 - 1.3 ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
 - 1.4 ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

2. เพื่อศึกษาพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

1.1 หลังการทดลอง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ ที่ไม่ได้เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

1.2 หลังการทดลอง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. หลังจากการเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แล้ว คะแนนพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2529 จากโรงเรียนวัดแจ้งร้อน เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จากการทำแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีคะแนนอยู่ในระดับ 1 จากรายงานการประเมินพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนโดยครูประจำชั้น และครูประจำวิชาตามรายการและเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. วิจัยมุ่งศึกษาผลของการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองใน 5 ด้านคือ ด้านความมั่นคงทางจิตใจ ด้านการกล้าแสดงออก ด้านการกล้าตัดสินใจ ด้านการกล้าเผชิญความจริง และด้านความคิดสร้างสรรค์ เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกกลุ่มวิชา จากการสอบที่โรงเรียนจัดดำเนินการสอบประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2529

2. ผู้ประเมินพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นครูที่ได้เคยมีประสบการณ์กับนักเรียน และเคยสอนนักเรียนมานานพอสมควร จึงถือว่าสามารถประเมินพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กได้ตรงกับความเป็นจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนวัดแจรงร้อน เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จำนวน 246 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่ได้จากประชากรดังกล่าวจำนวน 60 คน โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 โดยการให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

2.1.1 จัดแบ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมดออกเป็น

3 กลุ่ม ตามระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสูง คือระดับคะแนน 4 กลุ่มปานกลาง คือระดับคะแนน 2-3 และกลุ่มต่ำคือระดับคะแนน 0-1

2.1.2 ให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่น
ในตนเอง และนำมาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือกที่กำหนดไว้

2.1.3 เรียงลำดับคะแนนของแบบทดสอบจากสูง ลงมาหาค่า
แล้วคัดเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25

2.2 โดยการให้ครูประจำชั้นและครูประจำวิชาประเมินพฤติกรรม
ความเชื่อมั่นในตนเองตามรายการพฤติกรรมและเกณฑ์ที่กำหนดให้ แล้วคัดเลือกนักเรียน
ที่มีระดับคะแนน 1

2.3 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาคะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง
ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จากการทำแบบทดสอบ และมีคะแนนในระดับคะแนน
1 จากการประเมินพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองโดยครูประจำชั้นและครู
ประจำวิชา

2.4 จากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยจับคู่นักเรียนตามคะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแยกออกเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่ม ควบคุม 30 คน
ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 10 คน ปานกลาง 10 คน
และต่ำ 10 คน

2.5 ผู้วิจัยทำการทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน
10 กิจกรรม กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมให้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมปกติ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งปรับปรุงจากแบบทดสอบ
ของ ชูชีพ อ่อนโคกสูง ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว
ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมความดี ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น

.86

3.2 แบบประเมินพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.3 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 10 กิจกรรม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังจากทดลองโดยการทดสอบค่าที (t-test)

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองโดยการทดสอบค่าที (t-test)

4.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มเดียวกันโดยการทดสอบค่าที (t-test)

4.4 เปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ในกลุ่มทดลอง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ลักษณะความมั่นใจของบุคคลในด้านต่างๆ โดยแสดงออกทางพฤติกรรมความมั่นใจดังนี้

1. ด้านความมั่นคงทางจิตใจ
 - 1.1 ไม่เชื่อคนอื่นโดยไร้เหตุผล
 - 1.2 ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์
 - 1.3 ไม่หงุดหงิด วิตกกังวล
 - 1.4 ไม่ทำตามความคิดเห็นของผู้อื่นง่าย
 - 1.5 มีเหตุผลเป็นของตนเอง
 - 1.6 เชื่อว่าตนจะพบความสำเร็จ
2. ด้านการกล้าแสดงออก
 - 2.1 ตอบคำถามครูด้วยความมั่นใจไม่ลังเล
 - 2.2 ชักถามและยอมรับในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจ

- 2.3 พูด บรรยาย อธิบาย เล่าเรื่องหน้าชั้นเรียนโดยไม่รีรอ
- 2.4 พูดแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผล
- 2.5 ต้องการทำอะไรด้วยตนเอง
- 2.6 มีความกระตือรือร้น ไม่สะทกสะท้านต่อเหตุการณ์และบุคคล
- 2.7 ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า ไม่ทวาดพว
- 2.8 สบตาครู และบุคคลอื่น ในขณะที่พูดหรือตอบคำถาม
- 2.9 กระฉับกระเฉง ว่องไว คล่องตัว
3. ด้านการกล้าตัดสินใจ
 - 3.1 ตัดสินใจโดยไม่ลังเล
 - 3.2 ตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่พึ่งพาความคิดของผู้อื่นตลอดเวลา
 - 3.3 รอบคอบมีแผนงาน
 - 3.4 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
 - 3.5 กล้าเสี่ยง
 - 3.6 สนุกต่อการตัดสินใจและวางแผน
4. ด้านการกล้าเผชิญความจริง
 - 4.1 ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา
 - 4.2 พอใจในสภาพของตน ไม่มีมด้อย
 - 4.3 ภูมิใจในงานที่ทำ และสังคมที่ตนอยู่
 - 4.4 รับผิดชอบในผลงานของตน
5. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - 5.1 หาแนวทางของตนเอง
 - 5.2 ชอบทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ
 - 5.3 พอใจกับการแก้ปัญหาด้วยตนเอง
 - 5.4 รักความเป็นอิสระ

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้กลุ่มได้กระทำร่วมกัน โดยมีเป้าหมายที่จะช่วยให้คนในกลุ่มมีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และผู้อื่น สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และสามารถอยู่ร่วมกันหรือทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมดังกล่าวจะใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีผสมผสานกันเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผ่านกระบวนการดังนี้

1. ผู้เรียนต้องมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง
2. ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมเป็นแหล่งความรู้ให้แก่กลุ่ม
3. ผู้เรียนจะค้นพบข้อเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการหรือประเมินการกระทำของตนเองและผู้อื่น
5. ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ใน

ชีวิตประจำวัน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนวัดแจ้งร้อน เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จากการทำแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีคะแนน อยู่ในระดับคะแนน 1 จากการประเมินพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน โดยครูประจำชั้น และครูประจำวิชา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทุกกลุ่มวิชา จากการสอบประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2529

คะแนนพัฒนาการ หมายถึง ผลต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบ และการประเมินความเชื่อมั่นในตนเอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางและวิธีการในการพัฒนาให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ได้วิธีการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อันเป็นอุปสรรคต่อการ

เรียนการสอนในชั้นเรียน